

СОВЕТ
БУРУНДУКОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
БОРЫНДЫК АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ
«15» марта 2022 года

Борындык ав.

КАРАР
№ 28

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Борындык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының 2018 елның 01 октябрендәге 13 номерлы каары белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Борындык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарене оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районы Борындык авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Борындык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына қушымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.
2. Элеге каарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен жибәрергә.
3. Элеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында hәм <http://burunduk-kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кайбыч муниципаль районы Борындык авыл жирлегенең рәсми сайтында бастырырга.
4. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз ёstemә алам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Совет Рәисе,
Борындык авыл жирлеге Башлыгы

А.Р.Гайнетдинов

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районны
Борындык авыл жирлеге
Советының 2022 елның 15
мартындагы 28 номерлы
каарына күшымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының «Борындык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр

1. 1 статьяда «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Борындык авыл жирлеге» сүзләрен «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының «Борындык авыл жирлеге» сүзләренә алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районны» муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

3. 5 статьяда:

1 өлешнең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү կагыйдәләрен раслау, төзекләндерү өлкәсендә редметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү торган муниципаль контролънә гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән қагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук жирлекнең торак пунктлары чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләреннән, урманнардан файдалануны, саклауны оештыру тора;»;

1 өлешнең 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бириү;

17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициатив проект турында фикер алышу һәм аны хуплау турындагы мәсъәлә буенча карап кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул итеп күрсәтүлгән карапларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэмин итә торган башка чараларны күзәтә тотарга тиеш.

Жирлек Уставы һәм (яисә) Жирлек Советы норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнең беренче абзацында курсәтелгән материалларны һәм р0мәгълуматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэмин итү, шулай ук Жирлек халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтның мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълумат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләнергә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияне ызанлау кагыйдәләренә, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләренә, проектларына курсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт итеп күрсәтүлгән төрөнә, рөхсәт бирү турындагы карапларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнөң, реконструкцияләүнен ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү турындагы карапларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт итеп күрсәтүлгән файдалануның бер төрөн һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан

башка төргө үзгәрту мәсъәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганды гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары,» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсъәләләре буенча фикер алышу,» сүzlәрен өстәргә;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсъәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсъәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнең» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүzlәрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территорииясенең әлеге өлешендә гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсъәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориисе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнар жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территорииясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарың үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсъәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районаны чикләрендә халык Жирлек составына керүче торак пункт территорииясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү түрында гражданнарың фикерен ачыклау мәсъәләсе буенча гражданнардан сораштыруда жирлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы, аларда уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешендә яшәүчеләрнең, аларда уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, - шуны инициатив проектка ярдәм итү түрында гражданнарың фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү түрындагы карап Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешү уздыру өчен жирлекнен рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү түрында Жирлек Советы каарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктыны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә халыкның рәсми сайтыннан файдаланып сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе: <http://burunduk-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча »;

7 өлешнең 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсъәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсъәләләрне хәл итү буенча инициатив проект көртөлөргә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнен минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелөргә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукуы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелегә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) Жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсөн (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәkle чыгымнары алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт hәm (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәту;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтелү;

9) Жирлек Советы каарында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданныар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныар жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданныарның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан каар кабул итү максатларында кааралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданныарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект кааралырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданныардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданныарның фикерең ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданныарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданныарның сораштыру нәтиҗәләрен hәm (яисә) гражданныарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза кәгазыләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны Башкарма комитетка керту турындагы мәгълумат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чeltәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) hәм урнаштырылырга тиеш hәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары турында булырга тиеш. Бер Ук вакытта гражданныар үзләренең кисәтүләрен hәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогоын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Узләренең искәрмәләрен hәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълуматны «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълумат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктynда күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пунктynың старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә һичшикsez каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендей эшне жирле бюджет турындагы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзү һәм карау тәртибенә (жирле бюджет турындагы карапга үзгәрешләр керту) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) инициатив проектны кертуңең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чарагар қуләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты, әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә хокуклы.

9. Инициатив проектларны күрсәтү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен чыгарыла торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле белешмәләр составына карата таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Муниципаль берэмлекнең Башкарма комитетына берничэ инициатив проект көртөлгөн очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, жирлекнең башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны формалаштыру һәм аларның эшчәнлеге Жирлек Советы каары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин итепергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территорияндә яшәүче гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны җәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Поселения Башкарма комитеты тарафыннан караутында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны қуллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынуучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Поселение рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Поселения Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктнанда күрсәтелгән мәгълүмат аывыл торак пунктының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктын тубәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәндә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукуы яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территорияндә дайими яшәү хокукуын раслаучы бүтән документ яисә чит ил гражданы булу хокукуы, әгәр Россия Федерациясенең халыкара

шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы;».

46 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокуки яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы чит ил гражданы;

13. 49 статьяда:

1 өлешнең 6 пунктындагы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин иту таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешнең 6 пунктындагы егерменче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналтынчы һәм унжиденче абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфанды биләгән вакытка торак урыны бири;

алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чарапарын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендэ дэүлэт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендэ дэүлэт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункт өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгарга хокуклы;».

15. түбәндәге эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан һәм башкача тәэммин итү

1. Элеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициативалы проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итү чыганагы булып, жирлек бюджеты турында карап белән каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга, шул исәптән Жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алыш, төзелә торган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигэндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашу рәвешендә дә тәэммин итепергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәге эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«- хокукий акт текстын Россия Юстиция министрлыгы порталында урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» (<http://право-минюст.рф>).([http://право-минюст.рф](http://pravo-minjust.ru)).»

17. 79 статьяда:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәге эчтәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын билгеләүче документлар həm гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешүе буенча юнәлешләре;»;

өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сиғезенче абзацлар дип санарага;

9 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындагы карап белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре həm төркемнәре) буенча йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар həm эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре həm төркемнәре) həm (яисә) чыгымнарының максатчан статьялары (муниципаль программалар həm эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына həm план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре həm төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында билгеләнгән очракларда бүлекләре həm бүлекчәләре həm бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен булу;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына həm план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында həm план чорында) Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

- чираттагы финанс елына həm план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан

бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиге курсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Жирлек Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка курсәткечләре.»;

18. 81 статьяда:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә:

2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Элеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән гражданинарның бер мәртәбә бирелә торган түләуләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда, «Россия Федерацияндә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.».